

Zondag 20 januari 1918.

Mannen in soldatenpak gaan op de boerenhoeven. In naam der bezetting doen ze kasten en schuiven openen en leggen beslag op alles wat draagbaar is en hun aanstaat. Ze nemen het bare geld en de bankbriefjes mede, bevelen aan het hoofd van 't huis, bevend van schrik, zich 's anderdaags op een vast uur in de Kommandantur te bevinden. Daar zal hun bescheid worden verstrekt, en zullen ze wat hun toebehoort wederkrijgen. Onnoodig te zeggen, dat de overheden daar bij hun aankomst verklaren, dat ze met bedriegers te doen gehad hebben. Te Oostacker zijn er geweest, die een landbouwer zijn sjees deden inspinnen om ze een eind ver te voeren, waar ze uitstapten, voorgevend, dat ze verkozen te voet den weg voort te zetten.

In winkels gaan er ook bij avondschemering, dringen aan, als de verkooper beweert, dat het te laat is en hij geen licht aansteken mag.

Hij moet hun het gevraagde uithalen. Ze betalen zonder eenige aanmerking, geven een briefken te wisselen; terwijl hij elders geld haalt of zijn aandacht door het tellen afgeleid wordt, rooven ze de reeds in 't donker liggende koopwaren daarnaast.

Terechtingsen worden aangeplakt onder de hoofding "Waarschuwing". Menschen in mei of juni, of vroeger veroordeeld en nu in januari eerst ter dood gebracht. Al die maanden in schrijnende spanning doorleefd!

Het vee is wettelijk beschermd, het leven wordt benomen in het slachthuis of elders op de meest barmhartige wijze zonder stervensstrijd; wie een muis gevangen heeft, verdrinkt ze zoo gauw mogelijk; maar de mensch, de veroordeelde moet in oorlogstijd duizend dooden sterven, voordat zijn laatste uur mag slaan!

Steeds wordt met de bewuste kar voor het innen van 't koper rondgereden. In zeker huis stond een beeld van Jef Lambeaux, dat een tweehonderdtal kilog. woog, een kunstwerk, dat duizenden frank had gekost, verklaarde de bezitter er van.

Het antwoord luidde: "Als Jef Lambeaux een groep of beeld ontworpen had, maakte hij er telkens vier of vijf exemplaren van. Een kunstvoorwerp moet eenig wezen om dien naam te verdienen." Het stuk werd op de kar geladen en weggevoerd. Bij hollandsche, hierwonende vrienden, was niets verborgen. Drie soldaten komen, zien van aan den ingang een zware koperen trapleuning, die naar de vestibule leidt:

"Afbreken," beveelt degeen, welke de leider schijnt te wezen.

De eigenaar van 't huis verzet zich: "Enkel met een officier zal ik onderhandelen."

Ze halen er een, heel jong nog, gekwetst geweest, een stijven arm, kan niet meer naar 't front gaan. "Wij zijn neutralen, ge hebt geen recht om iets af te nemen," zegt de heer.

"Om 't even, ge woont in België, ge zijt gehouden ook alles wat metaal is, af te leveren. Breek af," beval hij aan den ondergeschikte en het gebeurde zonder verwijl.

"Mijn moeder is oud en zwak, hoe zal ze nu hier op geraken zonder leuning," zei de heer.

"Draag ze er op," antwoordde dat jong ventje spottend. Ook de luchters, en ik weet niet wat al, werden uit die woning weggenomen.

De "aktivisten" houden zich niet meer tevreden met de bestuurlijke scheiding van België, ook de politieke moet er komen en de zelfstandigheid van den Staat Vlaanderen hoeft te worden uitgeroepen. De Europeesche mogendheden moeten hem erkennen als Ukranie, Finland en wat dies meer naar autonoom bestuur streeft, beweren ze.

Nieuwe benoemingen in dien pseudostaat komen in de kranten voor. Het is zeker om die

heugelijke feiten te vieren, dat de vlaamsche studenten dezen namiddag den Vlaamsche Leeuw zingend, of rookend, in reeksen van open rijtuigen door de straten reden onder de misprijzende en verwoede blikken der stadsbevolking. Het getal leerlingen, verklaren ze, bedraagt vierhonderd tegen enkel zeshonderd van eertijds. Dàt volgens hun berekening.

Virginie **LOVELING** (« *In oorlogsnoed* »)